

ПЛАН РАЗВОЈА КУЛТУРЕ

ОПШТИНА БЕЧЕЈ 2024-2026

САДРЖАЈ

---

1. УВОД	3
2. О КУЛТУРИ	5
3. МЕТОДОЛОГИЈА РАДА	7
4. ОПШТИ ПОДАЦИ О ОПШТИНИ БЕЧЕЈ	9
4.1. Демографија	9
5. АДМИНИСТРАЦИЈА У КУЛТУРИ	11
6. ПРАВНИ ОКВИР	15
6.1. Национална регулатива	15
6.2. Међународна регулатива	17
7. ВИЗИЈА, МИСИЈА, ВРЕДНОСТИ И ПРИНЦИПИ	19
8. СИТУАЦИОНА АНАЛИЗА	21
8.1. Установе културе	21
8.1.1. Народна библиотека Бечеј	23
8.1.2. Градско Позориште Бечеј	25
8.1.3. Градски музеј Бечеј	27
8.2. Културна добра	29
9. ФИНАНСИРАЊЕ КУЛТУРЕ У ОПШТИНИ БЕЧЕЈ	32
10. ПОТЕНЦИЈАЛНИ ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА	34
10.1. Национални извори финансирања	34
10.2. Међународни фондови	36
11. ПЛАН, МЕРЕ И ЦИЉЕВИ	37
12. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА, МОНИТОРИНГ И ЕВАЛУАЦИЈА	41
13. ДОДАТАК	42
Резултати анкете	42

1. УВОД

План развоја културе Општине Бечеј за период од 2024. до 2026. године представља документ културне политике општине Бечеј, којим се утврђују правци деловања, циљеви и приоритети развоја културе и начини спровођења културне политике за подручје општине Бечеј, а у складу са надлежностима дефинисаним Статутом општине Бечеј. План развоја културе је израђен на основу Закона о култури («Сл. гласник РС», бр.72/2009, 13/2016, 30/2016 – испр. и 6/2020), Средњорочног плана Општине Бечеј за период 2023 - 2025. године и Плана развоја Општине Бечеј за период 2024 - 2030. усвојеним на седници Скупштине општине Бечеј 30. маја 2024. године.

Упркос непостојању стратешких докумената у области културе на државном и покрајинском нивоу, општина Бечеј, на основу члана 7 Закона о култури, а у циљу задовољавања потреба грађана у култури, као саставни део Плана развоја општине, доноси План развоја културе. Финансијски оквир за реализацију плана развоја културе биће дефинисан Одлуком о буџету општине Бечеј за сваку буџетску годину у назначеном периоду.

У процесу израде документа проучен је Предлог **Стратегије развоја културе Републике Србије од 2020. до 2029.** године који је усвојила Влада Републике Србије у марту 2020. године (Стратегија није усвојена на седници Народне скупштине до тренутка израде Плана развоја културе), а који уређује циљеве и приоритете развоја у области културе, плански и систематски регулише јавни интерес у области културе и одређује стратешке приоритете развоја културе наше земље, те као такав, представља ослонац за израду планских докумената у овој области на локалном нивоу. Стратегија развоја културе Републике Србије од 2020. до 2029. године заснована је на следећим начелима: опредељеност за заштиту и неговање националне културе; заштита и вредновање културног наслеђа као необновљиве и јединствене заоставштине; подстицање и промовисање уметничког стваралаштва као слободног израза људског духа; заштита културних права националних мањина; унапређење узајамног разумевања и равноправно укључивање осетљивих група у културни живот; широка доступност културе и равноправно и активно учешће у културном животу; развој међународне културне сарадње и доприношење угледу земље у свету и подршка савременим моделима финансирања те схватање културе као привредног потенцијала.

Такође, План развоја културе је у складу са **Стратешким приоритетима развоја културе Републике Србије од 2021. до 2025.** године које је донело Министарство културе и информисања (усвојени Закључком Владе Републике

Србије 05 бр. 6-213/2021-1 од 21.1.2021.г.) као и **Агендом одрживог развоја до 2030. године** и 17 циљева одрживог развоја (ЦОР) које су усвојиле све државе чланице Уједињених нација, а која представља глобални стратешки оквир за одрживи развој коме треба да стреме све државе чланице и међународни релевантни актери. Агенда 2030 пружа основу за визију развоја као одрживог просперитета и укључује три димензије одрживог развоја: економски раст, социјалну инклузију и заштиту животне средине.

Мотивација за пројекат израде Плана развоја културе општине Бечеј је примећен недостатак планског и стратешког приступа унапређењу културе у општини. Ефикасним планирањем развоја културе и сарадње актера у култури, локална власт добија јаснију слику вредности којима се заједница руководи и које се потом уграђује у доношење одлука које ће утицати на целу заједницу. Имајући у виду да је планирање културе карика у ширем ланцу стратешког планирања, вођења и развоја локалне заједнице, остваривање услова за квалитетан живот подразумева развијеност и усклађеност свих локалних секторских стратешких планова. Иницијатива за израду стратешких документа у култури представља одраз опредељења општине да дугорочно планира све значајније сегменте локалне заједнице.

Са тим циљем, општина Бечеј је поднела предлог пројекта за израду овог документа на конкурс Покрајинског секретаријата за регионални развој, међурегионалну сарадњу и локалну самоуправу. Стручна подршка и консултантске услуге при изради документа пружене су од стране Универзитета Едуконс, а на основу Уговора о јавној набавци услуга избора консултанта за израду планске документације број 141-404-303/2023-04 од 31.10.2023. године, закљученог 06.11.2023. године у Новом Саду између Покрајинског секретаријата за регионални развој, међурегионалну сарадњу и локалну самоуправу, АП Војводине и Универзитета Едуконс у Сремској Каменици (редни број ЈН 0004/2023).

2. О КУЛТУРИ

Како би се сагледао и препознао дух једног друштва потребно је одступити од конвенционалних метода анализе и прихватити чињеницу да језик, наслеђе, идеали, норме и бројни други чиниоци - једном речју култура - чине промењив, жив и комплексан организам једног народа који изискује нијансиран и пажљиво скројен план развоја његове јединствене баштине.

У интересу је сваког друштва да узгаја своју баштину, у складу са етимологијом свеобухватног термина културе, преузете из латинске речи *colere* (лат.) - гајити, неговати. У делу "Примитивна култура", написаном 1871. године, Едвард Барнет Тајлор, британски антрополог, нуди прву модерну дефиницију културе: "Култура, или цивилизација, узета у најширем етнографском смислу, је таква сложена целина која укључује знања, веровања, уметност, морал, право, обичаје и све друге способности и навике које човек стиче као члан друштва."

Кроз историју су описани бројни системи класификације културе развијени из различитих тачака гледишта: укључујући антрополошке, социолошке, политичке, психолошке, филозофске, естетичке и бројне друге призме које доприносе саморефлексији људског рода својим особитим сочивима анализе. Одредбе културе су описане друштвеним наслеђем, идеалима и вредностима, прилагођавањем и преношењем, устаљивањем и организацијом, материјалним предметима, идејама, митологијом и симболима. Другим речима, чиниоци културе су све људске творевине, како материјалне тако и идејне, чије се порекло не може приписати природи и њеним органским процесима. Сходно томе сасвим је природно за човека да осећа потребу да оправда, оснажи и естетизује све што ствара, преноси и оставља природи иза себе.

У складу са везом (или разликом) између људске творевине и природе, унутар саме културне баштине проналазимо медијатора, посредника између ове две стране: ствараоца. За уметника посредство јесте стварање нечега новог и значајног целокупном друштву. Са идејом да природа хоће да комуницира са човеком, стваралац у улози иноватора повезује њих двоје и развија богатије облике људскости који даље кристалишу дух свог народа. Била то музика, поезија, позориште, уметничка изложба, игранка или друга форма експресије која каналише аутентичност појединца, док је искрена и негована та творевина повезује и оснажује колективни идентитет друштва и позива друге да допринесу на свој начин - што је од посебног значаја када знамо да не постоји чврсто и здраво друштво без чврстог и здравог појединца.

Данас, захваљујући медијима масовне комуникације, културна размена у Европи цвета и врви животом. Слобода кретања је у великој мери олакшала прекогранични дијалог и размену традиција и идеја. Активности у култури, као и тражња исте, се шире неусловљени географским и временским одредницама што буди радозналост и мотивацију за културном разменом - самим тим доприносећи диверзитету наших друштава.

3. МЕТОДОЛОГИЈА РАДА

Методологија коришћена у изради Плана културног развоја општине Бечеј је стандардизована методологија стратешког планирања локалног развоја, у којој је коришћен интегрисани приступ, заснован на следећим принципима:

- промовисање културног благостања на територији општине
- координисање активности свих кључних актера у осмишљавању и спровођењу културних процеса у складу са ширим циљевима општине
- успостављање хоризонталне и вертикалне сарадње између свих битних актера у културном пољу општине Бечеј
- промовисање партиципативног приступа у процесу планирања културног развоја кроз креативно изражавање у атмосфери дијалога
- унапређење веза са осталим сферама локалне самоуправе у циљу повећања могућности за развој партнерстава и финансијске подршке

Ток рада на изради Плана развоја културе општине Бечеј је обухватио следеће фазе:

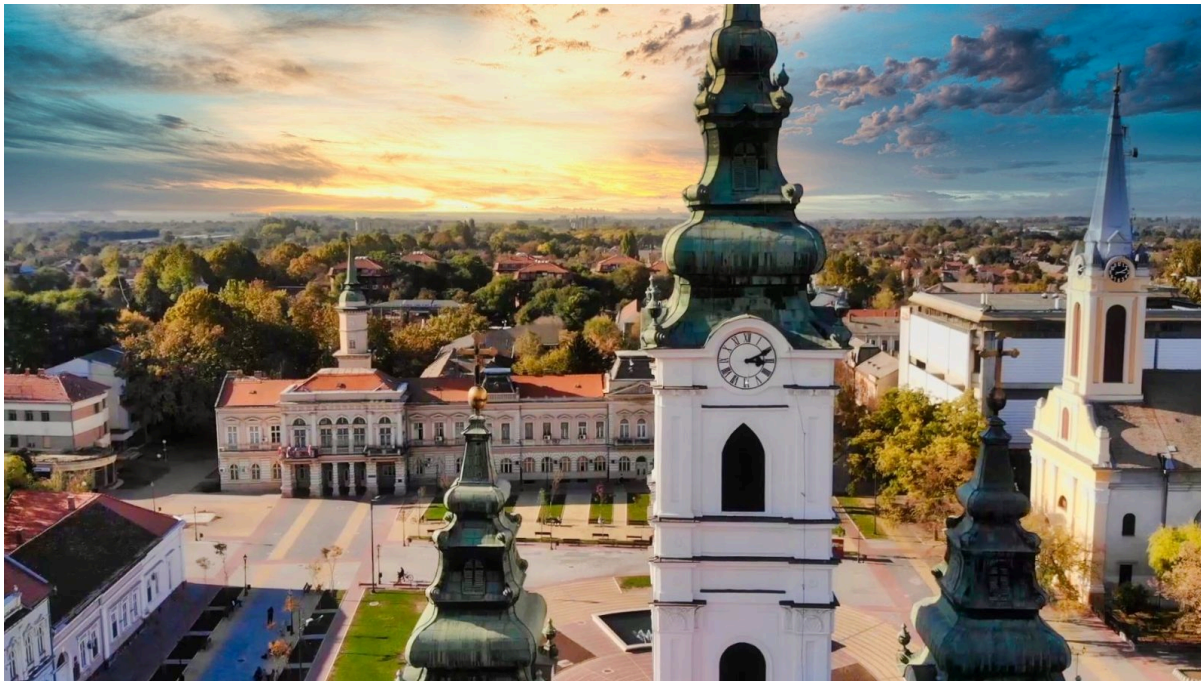
Стварање предуслова за реализацију процеса израде Плана развоја културе - први корак у процесу израде овог документа било је формирање Радне групе за израду Плана развоја културе општине Бечеј и дефинисање динамике будућих активности. Радно тело за израду нацрта Плана развоја културе општине Бечеј образовано је Решењем број III 02-105/22 од 14.11.2022. године. Општинско веће општине Бечеј је 03.08.2023. донело Закључак о приступању изради плана развоја културе општине Бечеј бр III 6 - 4/2023.

Прикупљање релевантних података за израду План развоја културе је један од кључних корака у процесу израде документа. Прикупљани су следећи подаци: демографски и географски подаци, подаци о администрацији у култури, подаци о субјектима у култури на територији општине Бечеј, подаци о издвајањима за културу у локалној самоуправи, подаци о могућим додатним изворима финансирања, подаци о активностима и ресурсима локалних институција и др. У току израде Плана развоја културе општине Бечеј обављени су интервјуи са директорима установа културе и то Народне Библиотеке Бечеј, Градског позориште Бечеј и Градског музеја Бечеј као и чланом општинског већа задуженим за културу. Такође је спроведена анкета за грађане у циљу утврђивања потреба и задовољства културном понудом у општини Бечеј. Анкета је постављена на интернет страници општине Бечеј, а путем електронске поште упућена актерима у култури.

Стратешко планирање – на основу сагледане ситуације и прикупљених података, дефинисани су правци развоја општине и приоритети у области културе у наредне три године. У дефинисању и креирању конкретних активности, поред наведених података, кључну улогу је имала анализа ресурса, односно реалне могућности укупних локалних ресурса.

Усвајање Плана развоја културе општине Бечеј – финални корак у процесу израде Плана развоја културе општине Бечеј је усвајање документа.

4. ОПШТИ ПОДАЦИ О ОПШТИНИ БЕЧЕЈ

Општина Бечеј се налази на северу Републике Србије, тачније централном делу Аутономне покрајине Војводине на приближно једнакој удаљености како од границе са суседним државама – републикама Мађарске, Румуније и Хрватске, тако и административног центра покрајине – Новог Сада, а који се налази на путу ка главном граду – Београду. Како се Војводина састоји од географских региона Бачка, Банат и Срем, тако општина Бечеј припада Јужнобачком управном округу, а позиционирана је на самом истоку Бачке, где се граничи са Банатом (општином Нови Бечеј). Осим Новог Бечеја на истоку, општина Бечеј се граничи још на северу са општинама Ада и Бачка Топола, на западу са општинама Мали Иђош и Србобран, и на југу са општином Жабаљ. Површина територије општине Бечеј је 486 км². Према попису из 2022. године општина Бечеј има 30.681 становника, што је 17,86% мање него према попису из 2011. године. Према просторном плану општина Бечеј се састоји од насеља Бечеј, Бачко Петрово Село, Бачко Градиште, Милешево и Радичевић.

Слика 1. Географски положај Општине

Према Уредби о утврђивању јединствене листе развијености региона и јединица локалне самоуправе за 2014. годину („Сл.Гласник РС”, бр. 104/2014), општина Бечеј је сврстана у другу групу, односно у групу општина чији је степен развијености у распону 80-100% републичког просека.

Бечеј са околином представља мултиетничку средину међусобног уважавања. Ово је средина у којој се поштују људска права, традиције и различитости без обзира на верску, националну и сваку другу припадност. На територији Општине Бечеј у службеној употреби су српски језик са ћириличким писмом и мађарски језик и његово писмо.

Први писмени помен Бечеја је из 1091. године, Бачког Петровог Села из 1092. године а Бачког Градишта из 1316. године, док је насеље Милешево изграђено након првог, а Радичевић након другог светског рата. Од 1238. године до половине XVI века Бечеј је променио десетак феудалних господара. Турци су под вођством Мурата II 1439. године избили на Саву и Дунав, а Бечеј је тада припадао деспоту Ђурађу Бранковићу. Саму бечејску тврђаву на Тиси Турци су заузели 1551. године, док је већ 1552. године цела територија данашње Војводине била под Турцима. Након аустријско-турског рата, Хабзбурговци су

1702. године образовали војну границу, да би се заштитили од турских упада. Због рова (шанца) који га је окруживао, насеље се све до 1774. године звало Шанац Бечеј, када се име мења у Стари Бечеј.

Године 1757. године досељавају се прве мађарске породице, а после њих Немци, Словаци и Јевреји. Тако је дошло до велике промене националне структуре становништва, јер је на пример 1751. године Бечеј био чисто српско насеље а већ 1774. године Мађари су чинили 50% становништва.

Бечеј је био део Аустроугарске царевине све до 1918. године, када Војводина улази у састав Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца.

После другог светског рата Бечеј је среско место све до 1955. године, када је припојен прво Врбаском а потом Новосадском срезу. Године 1955. у састав општине Бечеј улазе Милешево и Радичевић, а 1960. године Бачко Петрово Село и Бачко Градиште.

4.2. Демографија

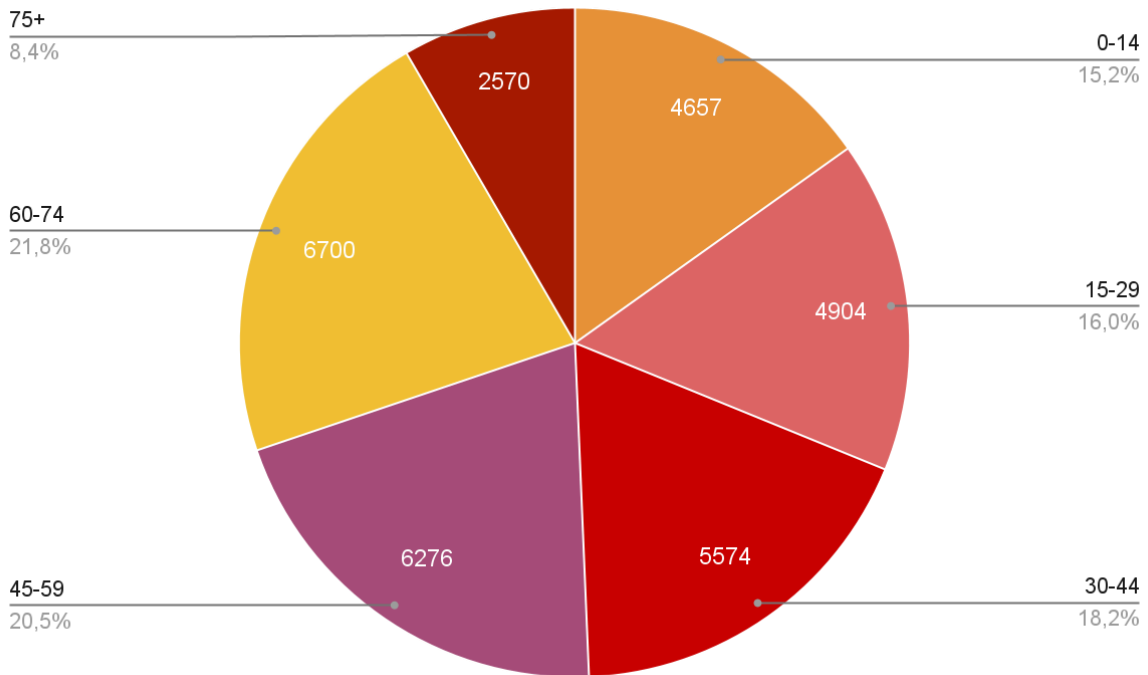
Према резултатима пописа из 2022. године, у општини Бечеј има 30.681 становника, док је 2011. године било 37.351 становника. Ова разлика настала је у највећој мери услед ниског природног прираштаја и повећаних миграција грађана у земље Европске уније највише из економских разлога, односно због могућности запошљавања и живљења у бољим условима.

По подацима Републичког завода за статистику, просечна старост становника општине Бечеј је 43,83 године, при чему је просечна старост мушкараца 42,18 (15.026 мушкараца), док је просечна старост жена 45,41 година (15.655 жена). Према подацима из пописа 2011. године, када је укупан број становника био 37.351, мушкараца је било 18.316, а жена 19.035, при чему је просечна старост била 42,5 година.

Насеље	Укупно	Мушкараца	Жена
Бечеј	19.492	9.482	10.010
Бачко Петрово Село	5.393	2.646	2.747
Бачко Градиште	4.335	2.163	2.172
Радичевић	856	431	425
Милешево	605	304	301

Цела општина Бечеј	30.681	15.026	15.655
--------------------	--------	--------	--------

Табела 1. Становништво општине Бечеј према полу, по насељеним местима

Табела 2. Становништво општине Бечеј по старосној доби

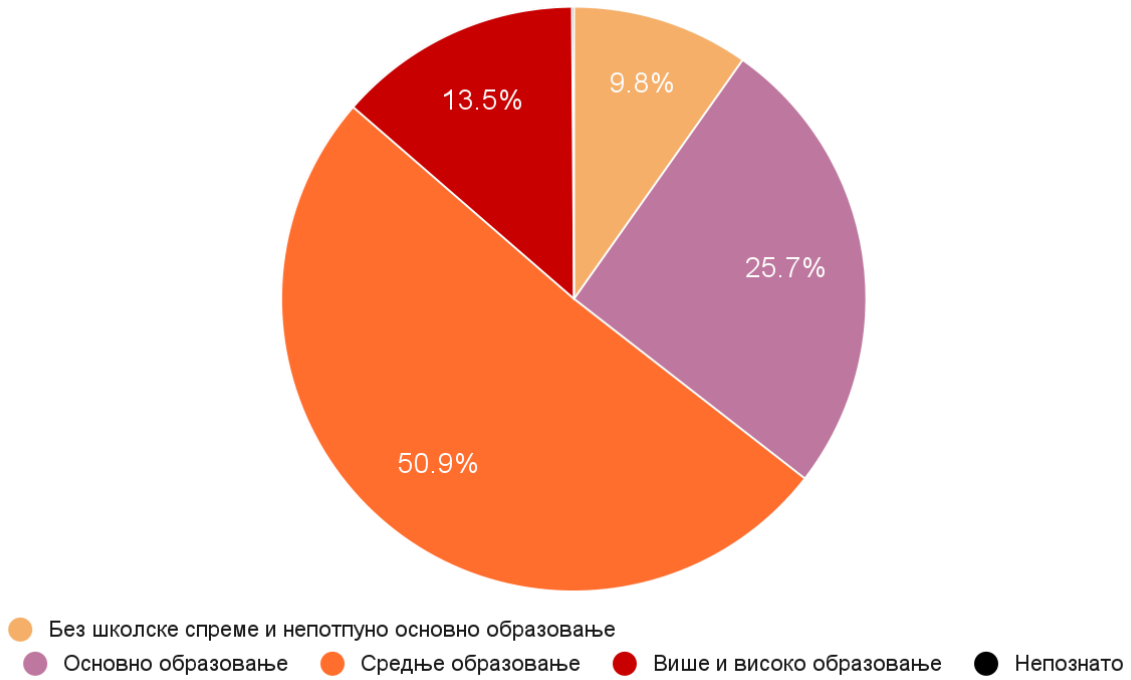
Укупан број становника по попису из 2022. године, распоређен је на око 12.950 домаћинстава, при чему је просечан број чланова домаћинства 2,37.

Према попису из 2022. године у општини Бечеј живи 12.996 припадника српске националности, 12.482 мађарске националности, 68 припадника албанске националности и 877 припадника ромске националности. Општина Бечеј је мултинационална и мултиетничка средина, те поред наведених, у Општини живе и припадници других етничких/националних група: Румуни, Руси, Русини, Словаци, Словенци, Украјинци, Хрвати, Црногорци, Македонци, Југословени, Муслимани, Горанци, Власи, Буњевци, Бугари, Бошњаци.

Што се тиче школске спреме, у општини Бечеј више и високо образовање има 3.510 становника (13,5%), средње образовање има 13.240 становника (50,9%), основно образовање има 6.695 становника (25,7%), без школске спреме и

непотпуно основно образовање има 2.548 становника (9,8%) и за 01% становника је остало непознато.

Табела 3. Становништво општине Бечеј по школској спреми

5. АДМИНИСТРАЦИЈА У КУЛТУРИ

Општинско веће општине Бечеј чине председник Општине, заменик председника Општине и седам чланова Општинског већа од којих је један задужен за културу и цивилно друштво. Послове у области културе у општинској администрацији су у надлежности *Одељења за друштвене делатности, јавну управу и опште послове* које креира, спроводи и надзире годишње планове и програме и води рачуна о имплементацији планских докумената у области културе. За извршење поверених послова из изворне надлежности општине као организациони облик Општинске управе у саставу *Одељења за друштвене делатности, јавну управу и опште послове* образују се месне канцеларије за насељена подручја Бачко Петрово Село, Бачко Градиште, Милешево и Радичевић.

У општини Бечеј постоје три установе културе чији је оснивач Скупштина општине, Народна библиотека Бечеј, Градско позориште Бечеј и Градски музеј Бечеј, више образовно-васпитних установа (чији је оснивач Република Србија или Скупштина општине), бројна културно уметничка друштва, као и друга удружења грађана која се баве уметношћу и доприносе културном животу општине. На територији општине налазе се велики број културних добара као споменика културе. Организују се и бројне манифестације у области културе.

6. ПРАВНИ ОКВИР

6.1. Национална регулатива

Најважнији правни акти којима се уређује област културе и којима се одређују надлежности у области културе су:

Устав Републике Србије

(„Службени гласник РС”, бр. 98/06) или (Сл гласник РС, бр.83/06)

Члан 190. Тачка 4. Устава наводи да се општина, преко својих органа у складу са законом: стара о задовољавању потреба грађана у области просвете, културе, здравствене и социјалне заштите, дечје заштите, спорта и физичке културе.

Закон о локалној самоуправи

(„Службени гласник РС”, бр. 129/07, 83/14, 101/16 и 47/18)

Чланом 20. су дефинисане надлежности јединице локалне самоуправе:

- доноси програме развоја;
- оснива установе и организације у области основног образовања, културе, примарне здравствене заштите, физичке културе, спорта, дечје заштите и туризма, прати и обезбеђује њихово функционисање;
- организује вршење послова у вези са заштитом културних добара од значаја за општину, подстиче развој културног и уметничког стваралаштва, обезбеђује средства за финансирање и суфинансирање програма и пројеката у области културе од значаја за општину, и ствара услове за рад музеја и библиотека и других установа културе чији је оснивач;
- стара се о јавном информисању од локалног значаја и обезбеђује услове за јавно информисање на српском језику и језику националних мањина који се користе на територији општине, оснива телевизијске и радио-станице ради извештавања на језику националних мањина који је у општини у службеној употреби, као и ради извештавања на језику националних мањина који није у службеној употреби, када такво извештавање представља достигнути ниво мањинских права.

Закон о култури

(„Службени гласник РС“, бр 72/2009, 13/2016, 30/2016 – испр. и 6/2020)

- Члан 4., став 2: “Јединица локалне самоуправе стара се о задовољавању потреба грађана у култури на својој територији и уређује поједина питања од интереса за своје грађане, као и начин њиховог остваривања, у оквиру права и обавеза утврђених Уставом и законом.”
- Члан 5. дефинише улогу Националних савета националних мањина: “Национални савети националних мањина старају се о спровођењу културне политике националне мањине и, у складу са законом, учествују у процесу одлучивања или сами одлучују о појединим питањима везаним за своју културу, оснивају установе културе и друга правна лица у култури.”
- Чланом 7. дефинише се обавеза локалних самоуправа да донесу локалне планове развоја културе и обезбеде средства за остваривање предвиђених циљева, не дајући, притом, никакве ближе одреднице:

“Јединица локалне самоуправе, у циљу старања о задовољавању потреба грађана у култури на својој територији, доноси план развоја културе у складу са законом и Стратегијом, а за који се средства за финансирање обезбеђују у буџету јединице локалне самоуправе.”

Осим кровног Закона о култури, којим држава брине о остваривању општих интереса у култури и спровођењу културних политика као скупа циљева и мера за промовисање развоја културе заснованих на принципима утврђеним законом, укључујући принцип поштовања културних и демократских вредности европске и националне традиције и различитости културног израза, на уређење сектора културе у Републици Србији утичу и следећи закони и стратешки документи:

- Закон о културним добрима (Службени гласник РС –71/94, 52/11-др. закон, 52/11-др. закон, 99/11-др. закон)
- Закон о библиотечко – информационој делатности (Службени гласник РС –52/2011)
- Закон о старој, реткој библиотечкој грађи (Службени гласник РС –52/2011)
- Закон о самосталном обављању уметничке или друге делатности у области културе (Службени гласник РС –39/93 и 42/98)
- Закон о кинематографији (Службени гласник РС –99/2011 и 02/2012)
- Закон о заштити права и слобода националних мањина (Службени гласник РС – 72/2009 и 97/2913 – одлука УС)
- Закон о основама система образовања и васпитања (Службени гласник РС –72/2009, 52/2011, 55/2013, 35/2015 и 68/2015)

- Закон о забрани дискриминације (Службени гласник РС –22/2009)
- Стратегија развоја образовања у Србији до 2020. године (Службени гласник РС – 17/2012)
- Стратегија развоја туризма Републике Србије (Службени гласник РС –91/2006)
- Закон о издавању публикација („Службени гласник РС”, бр. 37/91, 53/93-др. закон, 67/93-др. закон, 48/94-др. закон, 135/04 и 101/05- др. закон)
- Закон о обавезном примерку публикација („Службени гласник РС”, број 52/11)
- Закон о задужбинама и фондацијама („Службени гласник РС”, бр. 88/2010 и 99/2011- др. закон)
- Закон о националним саветима националних мањина („Службени гласник РС”, бр. 72/2009, 20/2014 – одлука УС и 55/2014)

6.2. Међународна регулатива

Агенда одрживог развоја до 2030. године са 17 циљева одрживог развоја и 169 циљних вредности покрива шири обухват него миленијумски циљеви и укључује све три кључне димензије одрживог развоја: економски раст, социјалну инклузију и заштиту животне средине. Институционални развој, и сарадња, који треба да обезбеде владавину права и мир су такође покривени одговарајућим циљевима и циљним вредностима. Агенда одрживог развоја до 2030. године (ЦОР) коју су усвојиле све државе чланице Уједињених нација, представља глобални стратешки оквир за одрживи развој коме треба да стреме све државе чланице и међународни релевантни актери. Агенда 2030 пружа основу за визију развоја као одрживог просперитета и укључује три димензије одрживог развоја: економски раст, социјалну инклузију и заштиту животне средине. Циљеви одрживог развоја су у корелацији са Планом развоја културе.

Агенда 2021 за културу Уједињених градова и локалних самоуправа - Агенда 2021 за културу Уједињених градова и локалних самоуправа, усвојена 2004. године, сматра се “првим документом са глобалном мисијом који заговара успостављање темеља за активности градова и локалних самоуправа у области развоја културе”. Овај инструмент је настао из заједничке иницијативе локалних институција да уведу политику која се бави локалним стратегијама у области културе, културним правима и дужностима, као и проценом културног утицаја. Преко 300 градова се придружило Агенди 2021 за културу.

Европска агенда за културу у глобализованом свету Европске комисије (мај, 2007.) - У документу су наведена три основна циља који чине културну

стратегију за европске институције, државе чланице и културни и креативни сектор:

- промовисање културне разноликости и међукултуралног дијалога
- промовисање културе као катализатора креативности у оквиру Лисабонске стратегије
- промовисање културе као виталног елемента у међународним односима Уније

Од међународних конвенција истичемо:

- Универзална декларација о људским правима (Париз, 1948.)
- Европска конвенција о култури (Париз, 1954.) (Службени лист СФРЈ – Међународни уговори 4/87)
- Конвенција о заштити европског архитектонског блага (Гранада, 1985) (Службени лист СФРЈ – Међународни уговори 4/91)
- Европска конвенција о заштити археолошке баштине (Лондон, 1969)) (Службени лист СФРЈ – Међународни уговори 9/90)
- Европска конвенција о заштити археолошког наслеђа (Валета, 1992)
- Оквирна конвенција Савета Европе о вредности културног наслеђа за друштво (Фаро, 2005.)) (Службени гласник РС – Међународни уговори 1/2010)
- Конвенција о очувању нематеријалног културног наслеђа (Париз, 2003.) (Службени гласник РС – Међународни уговори 1/2010)
- Конвенција о заштити и унапређењу разноликости културних израза (Париз, 2005.) (Службени гласник РС – Међународни уговори 42/09)
- Европска конвенција о заштити аудиовизеулног наслеђа (Стразбур, 2001.) (Службени гласник РС –
- Универзална декларација о културној разноликости (УНЕСКО, 2001)
- Оквирна конвенција Савета Европе о вредности културног наслеђа за друштво (Фаро, 2005)

7. ВИЗИЈА, МИСИЈА, ВРЕДНОСТИ И ПРИНЦИПИ

МИСИЈА

Створити услове који ће омогућити заштиту и подршку постојећим ресурсима у области културе, као и њихово унапређење и стварање нових актера и садржаја у складу са потребама својих грађана.

ВИЗИЈА

Општина Бечеј је средина која примењује савремене културне политике, подстиче културни живот, задовољава културне потребе својих становника, доприноси јачању осећања заједништва и мултинационалног културног идентитета и развија се кроз сарадњу са домаћим и међународним актерима.

ВРЕДНОСТИ И ПРИНЦИПИ

- Поштовање људских права, културног диверзитета и различитих вредности
- Подстицај креативности у културном изразу
- Посматрање културе као једног од средстава за унапређење економског развоја заједнице
- Одсуство националне, полне, старосне дискриминације
- Препознавање значаја и потребе узајамне сарадње актера из свих сектора на локалном, регионалном, националном и међународном нивоу
- Јачање и промоција креативности и учешћа у културном животу заједнице – активизам
- Унапређење људских и финансијских ресурса за развој културе
- Оснаживање политике и праксе у правцу јачања и очувања културног наслеђа (материјалног и нематеријалног) и промоције културних делатности
- Подржавање разноликости организација које креирају културне садржаје и који промовишу културу и културне вредности

- Економска валоризација културних добара и активности – културни туризам
- Мултикултурализам и интеркултурални дијалог уз пуно уважавање културних разлика (Европа 2020 и Дунавска стратегија)
- Дигитализација –online доступност културних садржаја, повезивање уметника и сл. (у складу са Европа 2020 циљем)

8. СИТУАЦИОНА АНАЛИЗА

8.1. Установе културе

У општини Бечеј постоје три установе културе чији је оснивач Скупштина општине и то Народна библиотека Бечеј, Градско позориште Бечеј и Градски музеј Бечеј, више образовно-васпитних установа (чији је оснивач Република Србија или Скупштина општине), бројна културно уметничка друштва, као и друга удружења грађана која се баве уметношћу и доприносе културном животу општине. На територији општине налази се велики број културних добара и споменика културе који представљају потенцијал за развој културне и туристичке понуде општине.

Образовно–васпитне установе су значајни актери културе. Предшколска установа „Лабуд Пејовић“ Бечеј чији је централни објекат у улици Милоша Црњанског вишенаменски, те се поред редовног боравка деце, користи и за многе друге активности (радионице, представе и сл.) које укључују окупљање деце. Основне и средње школе у општини Бечеј поседују школске библиотеке, а такође организују и представе, радионице, предавања и сличне културне догађаје. Основна музичка школа „Петар Коњовић“ у Бечеју осим што је образовно – васпитна установа у којој музичко образовање стичу деца од 6 до 15 година представља и одличан музички културни центар који редовно организује концерте и друге пригодне догађаје.

Од организација, установа и бројних културно уметничких друштава, као и удружења грађана која се баве уметношћу и доприносе културном животу општине истичу се Туристичка организација Бечеј, Одсек за архивску грађу у Бечеју Историјског архива Сента, Канцеларија за младе општине, КУД „Ђидо“ Бечеј, КУД „Лоле“ Бачко Петрово Село, КУД „Ђерам“ Бачко Градиште и КУД „Бранко Радичевић“ из Радичевића. Мађарско културно друштво „Петефи Шандор“, КУД „др Киш Имре“ из Бачког Петровог Села и КУД „Куташ Пуста“ из Дрљана су основана у циљу организовања културног живота становника мађарске националности и очувања њихове традиције. У Бечеју су активна два црквена хора, „Свети Георгије“ при Православној и „Shola contura“ при Римокатоличкој цркви, као и градски хор при позоришту и дечији хор „Бубамаре“.

Током целе године одвијају се бројне и разноврдне манифестације које обогаћују културни живот грађана и представљају потенцијал за развој туризма. Догађаје и манифестације организују Туристичка организација Бечеј, установе културе и удружења грађана. Наводимо само неке од њих: Бечеј ноћу,

Мајске игре, музичко такмичење „Фантаст“, смотра Олд-тајмера, Пицодерски дани, Палачинка фест, Сент Иштван дан, дани Новог Села, Петровоселски дани овчара, традиционални турнир у уличном баскету, Бечеј Фолк фест, Контра фест, Дан мађарске културе, Недеља центлмена, Дан мађарске народне бајке, Библиоигре и многе друге..

Већина догађаја у области културе преноси се путем локалних радио, тв и писаних медија на оба језика, на српском и на мађарском, од којих су најзначајнији новине Бечејски дани и Бечејски мозаик и телевизија Бечеј.

Народна библиотека Бечеј

Народна библиотека Бечеј је најстарија културна установа на територији општине. Српска читаоница у Старом Бечеју основана је 1862. године, и осим састајања ради читања књига, листова и часописа, окупљала је чланове у циљу активног културног и друштвеног просвећивања народа. Прва Правила Српска читаонице усвојена су 1866. у Будиму. У првом члану Устава наводи се разлог за оснивање Читаонице: “ради умнога развијања духа, изражености, човечности и друштвености међу становницима старобечејским и из околине, што се намерава постићи међусобним саобраћајем и читањем добрих књига, часописа итд., које ће читаоница себи набавити.”

Свој процват библиотека доживљава у прошлом веку. Скупштина општине Бечеј, 1960. године оснива три самосталне јединице: једна се налазила у Бечеју, друга у Бачком Градишту, док се трећа налазила у Бачком Петровом Селу. Оне су радиле као установе са самосталним финансирањем и пословањем. Три године касније доноси се акт којим је Општинска библиотека у Бечеју постала матична за читаву територију општине. Од почетка 1976. године све три библиотеке су обједињене у јединствену установу која од тада до данас носи назив Народна библиотека Бечеј. У зграду коју је подигла бароница Виши почетком 20. века у сецесионистичком стилу, библиотека се сместила 1955. године.

Народна библиотека Бечеј је установа која обавља библиотечко-информациону делатност као делатност од општег интереса. Е - каталог библиотеке бележи 70.090 записа (05.02.2024.). Активности Библиотеке обухватају попуњавање и израдњу збирки, обраду и каталогизацију књига, заштиту библиотечке грађе, дигитализацију библиотечког садржаја, издавачку делатност, промовисање библиотечких садржаја, организацију манифестације и едукацију корисника свих узраста. Библиотека је од изузетне важности за негу и развој културе локалне заједнице што се реализује кроз велики број пројеката и програма.

Чланство Народне библиотеке Бечеј

БИБЛИОТЕКА/ОДЕЉЕЊЕ/ОГРАНАК	БРОЈ ЧЛАНОВА
Одељење за одрасле, Бечеј	1.600
Одељење за децу, Бечеј	1.600
БЕЧЕЈ, укупно	3.200
Библиотека Бачко Градиште	700
Библиотека Бачко Петрово Село	500
Библиотека Радичевић	100
ОГРАНЦИ, укупно	1.300
УКУПНАН БРОЈ ЧЛАНОВА	4.500

Библиотечку делатност обавља укупно 11 запослених у оквиру следећих одељења и библиотечких огранака:

- Одељење за развој и унапређење библиотечке делатности
- Одељење за набавку, обраду и каталогизацију библиотечког материјала
- Позајмна одељења у Бечеју:
Одељење за одрасле, Одељење за децу, Одељење Завичајне збирке
- Позајмна одељења у огранцима:
Бачко Градиште, Бачко Петрово Село, Радичевић
- Одељење за административне и благајничке послове

Примењујући савремене моделе библиотечно-информационе делатности Народна библиотека Бечеј представља:

- Информациону платформу за слободан приступ знању и цивилизацијским тековинама за све грађане
- Подршку процесу развијања информационе писмености и доживотног учења
- Средиште и место сусрета грађана,
- Иницијативу друштвеног и привредног развоја локалне заједнице,
- Амбијент који омогућава побољшани квалитет културног, интелектуалног, емотивног и друштвеног живота грађана у сваком животном добу,
- Узданицу примене поштовања, неге и заштите људских права
- Место где се прикупљају, организују и дају на коришћење информације према потребама корисника

Градско позориште Бечеј

Некада Дом културе, па Центар за културу “Вук Караџић”, Градско позориште је и данас централна установа културе у граду. Позоришна делатност јесте у називу наглашена као примарна, али у овој установи се негује веома широк

спектар делатности, од галеријске, преко музичке, књижевне, филмске, па до великог броја разноврсних радионица за све узрасте. Иако носи назив Градско позориште, рад ове институције је по својој концепцији најближи делатности културног центра. То подразумева да се под окриљем ове институције поред редовне позоришне делатности одржавају многобројни и разноврсни културни садржаји:

- продукција дечијих, омладинских и професионалних позоришних представа на српском и мађарском језику
- организација и реализација два значајна позоришна фестивала: „Мајских игара“ (66 година постојања) и „Бе:фемона“ - Бечејског фестивала монодраме (12 година постојања)
- филмске пројекције (циклуси савремене европске и светске кинематографије, омажи великим редитељима и глумцима, Ривија краткометражног филма, али и 3Д пројекције, сарадња са фестивалом „Слободна зона“ и многим културним центрима и амбасадама)
- концерти: од класичне музике, преко традиционалних фолклорних изведби до рок фестивала као што су „Контра фест“ и „Бечеј ноћу“ (Позоришни клуб, башта Позоришног клуба, Велика сала)
- ликовне изложбе и перформанси (Галерија Круг)
- књижевне промоције и трибине (Галерија Круг)
- хуманитарне представе и концерти

Просторије Градског позоришта користе се и као биоскоп, галеријски простор, концертна сала, али и као место за трибине, књижевне разговоре, семинаре и друго. У току месечног програма, сви простори су испуњени различитим и многобројним садржајима. Градско позориште Бечеј запошљава укупно 10 људи, 4 са високом стручном спремом (од којих је директор, именовано лице доктор наука) и 6 са средњом стручном спремом.

Поред тога, у оквиру Градског позоришта функционишу четири драмска студија чије се пробе одржавају током целе године: Школица глуме (деца од 1-4. разреда основне школе), Дечији драмски студио (старији основци), Драмски студио младих (од 15-26 година), Мађарски омладински драмски студио (15-26 година). Драмски студио младих је у последњих пет година освојио преко 90 награда на домаћим и међународним фестивалима и спада међу најуспешније омладинске позоришне трупе у Србији и региону.

Поред наведених драмских студија, у оквиру Градског позоришта функционише и фолклорно друштво „Ђидо“ које има преко 200 чланова и садржи неколико подсекција (четири ансамбла, оркестар, женско певачко друштво итд...).

Градски музеј Бечеј

Градски музеј Бечеј је основан 1953. године и до почетка 60-их година делатност је углавном била усмерена на реализацију ликовне колоније. Од 1962. запошљавањем стручног кадра, почиње озбиљније прикупљање и обрада музејске грађе. Музеј је завичајна установа комплексног типа, што значи да је њен примарни задатак прикупљање, чување и презентација покретних културних добара општине Бечеј, било да потичу из општине или се везују за њену историју. Музеј чува више од 18 000 предмета распоређених у седам музејских збирки. У музеју постоји пет одсека које се баве збиркама, а то су историја, историја уметности, археологија, етнологија и природњачки одсек. Збирке о којима се музеј стара укључују историјску, ликовну, примењену уметност, етнолошку, археолошку, нумизматичку и природњачку која обухвата значајну колекцију препарираних птица и других животиња.

У музеју је запослено осам особа: директор, финансијско-административни радник, четири кустоса, и два техничара. Градски музеј Бечеј има посебан значај и за мађарску националну мањину те је подржан од стране Националног савета мађарске националне мањине. Сходно томе своје делатности у највећем делу врши двојезично.

Градски музеј Бечеј због недостатка простора за изложбе, и лошег стања зграде, никада није имао сталну поставку. Мала изложбена сала 80м² служи за музеј привремене поставке (око 8 изложби на годишњем нивоу). Половина изложби су ауторске изложбе кустоса док друга половину представљају гостујуће поставке. Приликом конципирања програма Музеј настоји да ауторских изложбе буду мобилне, да лако путују, тако да су већ бројне изложбе музеја биле приказане широм Србије а неке у Мађарској. Поред изложби музеј организује радионице и друге видове непосредне сарадње са публиком са фокусом на школски и предшколски узраст. То укључује и бројне пројектне сарадње где се организују мини поставке везане за актуелну грађу које ученици обрађују у школи и концепте као што је "музеј у коферу" где кустоси носе предмете у установе образовања да их у оквиру радионице и предавања прикажу деци.

Као установа заштите покретних културних добара Музеј континуирано трага за новим предметима и обогаћује збирке.. Поред великог броја донација које Музеј прима на располагању су и средства за аквизиције. Трећи вид аквизиције је наравно теренска истраживања као што су археолошка ископавања. Градски музеј Бечеј је учествовао у бројним археолошким пројектима а у току је прво систематско археолошко ископавање на локалитету Оранице Беркеш - Перлек. Редован део музејске делатности укључује издавачку делатност подразумева издавање каталога и других стручних публикација запослених кустоса.

8.2. Културна добра

На територији општине налази се више културних добара и споменика културе који представљају потенцијал за развој културне и туристичке понуду општине.

Дворац Фантаст са капелом

Дворац Фантаст се налази на 15 километара од Бечеја према Бачкој Тополи. Зидан га је великопоседник Богдан Дунђерски, у више фаза, а завршен је 1925. године. Торањ и четири угаоне куле направљени су у стилу неоготике, а свечана сала и оба улаза су урађени у неокласицистичком стилу. Основа грађевине је квадратна са кулама на угловима, те репрезентативним главним тремом и степеништем. Управо су бочне куле-видиковци и бела боја дворца најупечатљивији и чине зграду монументалном. Поред дворца рађена је и капела у неовизантијском стилу посвећена Светом Ђорђу и делом ју је радио београдски мајстор иконостаса Карбинер. Три мозаика на порталу и Тајну вечеру је за две године насликао Урош Предић. Власник имања био је велики љубитељ коња од којих је најпознатији био Фантаст који је 1932. године на београдском хиподрому, као трогодишње грло, победио у све три трке и освојио све титуле. Када је угнуо, Богдан Дунђерски га је сахранио на свом имању, да би по завршетку градње дворац добио Фантастово име. Дворац Фантаст је руководио ПИК Бечеј, а данас је због нерешених правно имовинских односа

напуштен.

Родна куће браће Тан

Браћа Тан су знаменита и позната имена уметности и науке, чија стваралаштва имају важну улогу у културном наслеђу 19. века. Тан Мор је био истакнути представник академског сликарства. На његовим делима приказане су историјске сцене, религиозне теме и портрети. Тан Карољ је био чувани хемичар који је издавао први мађарски часопис посвећен хемији. Био је председник Мађарског друштва природних наука од 1872. године. Споменик културе се састоји од два објекта која су подигнута у првој половини 19. века. Куће се налазе у једној од главних улица. За непокретно културно добро - споменик културе је проглашена 2001. године.

Објекат је дужи временски период био напуштен и неодржаван, све док 1996. године није израђен пројекат обнове. Обновљена родна кућа браће Тан је отворена 2013. године и има функцију културног центра и спомен-куће. Ова знаменитост данас је интерактивни парк с експонатима који на забаван начин промовишу разноврсне физичке појаве и законитости природе, а у коме се такође налазе и репродукције чувеног мађарског сликара Тан Мора као и занимљивости из живота његовог брата Кароља.

Бродска преводница „Шлајз“

Стара бродска преводница “Шлајз” се налази на ушћу канала Богојево-Бечеј (некадашњег Великог бачког канала) у реку Тису и вреднована је као културно добро од изузетног значаја. Преводница је изграђена 1899. године према пројекту Јожефа Киша у у пројектном бироу чувеног Ајфела. Надземном челичном решеткастом конструкцијом над главама преводнице су се кретала колица са механизмом за ручно затварање и отварање. Капија је уникатна и представља иновативно, маштовито и естетски складно решење које се изванредно уклапа у природно окружење. Неколико година касније изграђено је и турбинско постројење за покретање капија на електрични погон, коришћењем једносмерне струје произведене у сопственој централи, што је била новина вероватно први пут примењена у Европи крајем 19. века. Већина преводница и црпних станица тога доба покретана је снагом водене паре.

Преводница је била у функцији све до 1975. када је изграђена нова у непосредној близини. Тих година је срушен и већи део приземног објекта са турбинским постројењем а изграђено је спомен обележје којим се чува сећање на жртве фашистичког злочина током рације 1942. године. Саниран је простор

турбинског постројења у којем је уређена изложбена поставка историјата канала и изградње преводнице.

Такође на територији општини Бечеј регистровани су следећи верски објекти као културни споменици:

- 1. Православни** – црква Светог Георгија у Бечеју, црква Преображења Господњег у Бачком Градишту и црква Преноса моштију Светог Николе у Бачком Петровом Селу
- 2. Римокатолички** – црква Узнесења Маријиног у Бечеју, црква Светог Антуна Падованског у Бечеју, црква Светог архангела Михаила у Бачком Градишту и црква Свих Светих у Бачком Петровом Селу
- 3. Протестантски** – Реформаторско-евангелистичка црква у Бечеју

На територији општине Бечеј су постављени споменици следећим значајним личностима: Петар I Карађорђевић, Тодор Дукин, Здравко Гложански, Шаму Михаљ, Петефи Шандор, Стеван Којић, Нестор Џилитов и Иштван Нађ, Миланко Петровић, Невенка Секулић Сеша и Радивој Бранков као и споменик жртвама Рације, споменик Слобода, споменик добровољцима са Косова и Метохије, споменик палим борцима и жртвама фашистичког терора у Бачком Градишту, споменик НОБ-а у Бачком Петровом Селу.

9. ФИНАНСИРАЊЕ КУЛТУРЕ У ОПШТИНИ БЕЧЕЈ

Из буџета за културу Општине Бечеј финансира се рад три установе културе Народне библиотеке Бечеј, Градског позоришта Бечеј и Музеја града (плате, текући трошкови и програм) и рад удружења грађана у култури преко годишњег јавног конкурса за финансирање програма или пројеката удружења грађана. за област културне баштине, неговање историјских тековина и организација манифестација у области културе.

Табела финансирања културе у општини Бечеј

Година	Процент издавања у култури	Финансирање са других нивоа власти	Финансирање установа	Финансирање по конкурсима
2021.	6.28%	5.088.000 дин	83.493.000 дин	11.000.000 дин
2022.	6.65%	16.409.000 дин	99.681.000 дин	12.000.000 дин
2023.	4.94%	4.190.000 дин	89.737.000 дин	12.000.000 дин
2024.	5.22%	није објављено	78.554.000 дин	14.000.000 дин

Табела додељених средстава и подржаних пројеката у периоду 2021 - 2024

Година	Износ средстава	Број подржаних пријава
2021.	11.000.000,00 дин	32
2022.	12.000.000,00 дин	36
2023.	12.000.000,00 дин	41
2024.	14.000.000,00 дин	није објављено

Такође, Одлуком о условима и начину стицања права на плаћање доприноса за пензијско и инвалидско осигурање и доприноса за здравствено осигурање за самосталне уметнике ("Службени лист општине Бечеј", бр. 15/2023) општина Бечеј уплаћује доприносе за једну уметницу.

Посматрајући буџет општине Бечеј по годинама, удео буџета за културу је у оквиру просека издвајања ЈЛС за културу на нивоу Јужнобачког округа, АП Војводине и Републике Србије. Према корисницима, највише средстава из буџета општине се издваја за делатност установа културе чији је оснивач Скупштина општине. Повећава се износ који општина издваја за реализацију програма и пројеката која реализују удружења грађана. Средства за програме и пројекте која реализују удружења грађана опредељују се путем јавних конкурса у области културе. У погледу остваривања права мађарске националне мањине, кроз делатност удружења грађана, уочава се да је успостављено стабилно финансирање програмских активности у области културе.

Нажалост, првенствено ослањање на општински буџет у финансирању програмских активности културе, због ограничених средстава представља и ограничавајући фактор. Потребно је створити услове да се боље искористе могућности које нуде конкурси на републичком и покрајинском нивоу (разни конкурси министарстава, покрајинских секретаријата и сл.), али и користити међународне фондове нпр. фондове Европске уније ради финансирање пројеката из области културе. У том смислу треба обезбедити помоћ организацијама које предлозима пројеката конкуришу за средстава код међународних фондова и организовати едукације за писање пројеката.

10. ПОТЕНЦИЈАЛНИ ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА

1. Аутономна Покрајина Војводина

- Конкурс за финансирање – суфинансирање пројеката у области заштите и очувања културног наслеђа у АП Војводини
- Конкурс за финансирање – суфинансирање пројеката визуелних уметности и мултимедије у АП Војводини
- Конкурс за суфинансирање набавке књига и других публикација, за јавне општинске и градске библиотеке у АП Војводини
- Конкурс за финансирање – суфинансирање пројеката и програма у области
- заштите и очувања традиционалног народног стваралаштва Срба у АП Војводини
- Конкурс за финансирање – суфинансирање пројеката књижевног стваралаштва и издаваштва у АП Војводини
- Конкурс за откуп публикација од издавача са територије АП Војводине
- Конкурс за финансирање – суфинансирање пројеката од значаја за културу и уметност националних мањина – националних заједница у АП Војводини

2. Министарство Културе Републике Србије

а. Сектор за савремено стваралаштво и креативне индустрије

- Конкурс за финансирање уметничких дела из области визуелних уметности
- Конкурс за откуп публикација за библиотеке
- Конкурс за финансирање или суфинансирање пројеката из области дигитализације савременог стваралаштва у Републици Србији
- Конкурс за финансирање или суфинансирање пројеката из области ПОЗОРИШНЕ УМЕТНОСТИ (стваралаштво, продукција и интерпретација) у Републици Србији

- Конкурс за финансирање или суфинансирање пројеката у области издавачке делатности – капитална дела која се објављују на српском језику из области културе и вредна дела из области домаће и преводне књижевности
- Конкурс за финансирање или суфинансирање пројеката у области књижевности – манифестације и награде
- Конкурс за финансирање или суфинансирање пројеката у области издавачке делатности – периодичне публикације из области уметности и културе
- Конкурс за финансирање или суфинансирање пројеката из области савременог стваралаштва у Републици Србији У ОБЛАСТИ КУЛТУРНИХ ДЕЛАТНОСТИ ДЕЦЕ И ЗА ДЕЦУ И МЛАДЕ
- Конкурс за финансирање или суфинансирање пројеката из области савременог стваралаштва у Републици Србији У ОБЛАСТИ КУЛТУРНИХ ДЕЛАТНОСТИ НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ
- Конкурс за финансирање или суфинансирање пројеката из области савременог стваралаштва у Републици Србији У ОБЛАСТИ КУЛТУРНИХ ДЕЛАТНОСТИ ОСОБА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ
- Конкурс за суфинансирање пројеката у области превођења репрезентативних дела српске књижевности у иностранству
- Конкурс за финансирање или суфинансирање пројеката из области ликовних, примењених, визуелних уметности, дизајна и архитектуре у Републици Србији
- ГРАДОВИ У ФОКУСУ

6. Сектор за културно наслеђе

- Конкурс за финансирање или суфинансирање пројеката из области заштите и дигитализације културног наслеђа у Републици Србији
- Стари традиционални занати – заштита нематеријалног културног наслеђа, његова савремена интерпретација и примена
- ПРЕСТОНИЦА КУЛТУРЕ СРБИЈЕ

в. Сектор за међународне односе и европске интеграције у области културе

- Конкурс за суфинансирање пројеката у области културе и уметности који су подржани кроз међународне фондове/програме
- Конкурс за суфинансирање пројеката за промовисање културе и уметности Републике Србије у иностранству у дигиталном формату
- Конкурс за предлагање програма/пројеката у области културе и уметности за Културни центар Србије у Паризу
- Конкурс за суфинансирање мобилности уметника и професионалаца у области културе и уметности
- Конкурс за предлагање програма/пројеката у области културе и уметности за Културни центар Србије „Иво Андрић” у Пекингу

з. Међународни Фондови

а. Креативна Европа

- Call for individual mobility of artists and cultural professional
- Culture Moves Europe: third call for residency hosts
- European Networks of Cultural and Creative Organisations
- European Cooperation projects Small Scale
- European Cooperation projects - Medium Scale

б. Вишеградски Фонд

- Visegrad Grants
- Visegrad+ Grants
- Strategic Grants
- V4 Gen Mini-Grants

в. Фонд за Западни Балкан

- Конкурс за регионалне пројекте

г. ИПА – конкурси прекограничне сарадње

11. ПЛАН / МЕРЕ И ЦИЉЕВИ

План развоја културе Општине Бечеј покрива период од три године и поставља стартешке циљеве културе у општини Бечеј, који почивају на следећим принципима:

- Стратегија развоја културе и културне политике морају да промовишу креативност у свим својим формама, да омогуће приступ културним садржајима свим грађанима без обзира на пол, националност, старост, ментално и физичко стање
- Наглашавање потребе да се поред културног диверзитета и плурализма, уважавају универзалне вредности
- Уважавање регионалних, националних и европских развојних циљева и оквира
- Промоција међународне културне сарадње
- Јачање осећања културног идентитета и осећања припадности
- Уважавање реалног стања материјалних, људских и институционалних ресурса културе
- Коришћење потенцијала за унапређење културних ресурса
- Указивање на начине на које се ограничења у развоју културе и друштва уопште могу превазићи
- Посматрање културе као димензије укупног развоја локалне заједнице
- Увезивање културе и развоја, поштовање културног идентитета, толеранција према културним разликама, социо-економска једнакост
- Јачање учешћа грађана у културном животу
- Омогућавање свим појединцима и установама да иницирају и да учествују у културном животу заједнице

Општи циљ: Развој, промоција и унапређење културног живота општине Бечеј

9.1. Специфични циљ: Унапређење система културне политике

9.1.1. Унапређење комуникације са актерима у култури и јачање партиципативности

МЕРЕ

- оснивање Савета за културу као сталног консултативног тела сачињеног од представника општине, установа и независних експерата из области културе и уметности
- оснивање Форума за културу који најмање једном годишње сазива члан Општинског већа задужен за културу ради редовне комуникације и размене мишљења представника власти са установама, удружењима и осталим актерима у култури
- планирање и континуирано спровођење истраживања потреба грађана, посебно младих у сврху препознавања укуса, навика и потреба (анкете и интервјуи)
- планирање и спровођење евалуације рада установа и програма удружења грађана подржаних на јавним конкурсима

9.1.2. Унапређење инструмената финансијске подршке сектору културе

МЕРЕ

- обезбедити транспарентност процеса финансирања и суфинансирања пројеката у култури: дефинисати јасне критеријуме и образложења одобрених пројеката
- увести критеријум *вредновање стваралаштва друштвено рањивих група* код избора за пројекте по јавном конкурсима
- у јавним конкурсима посебно вредновати пројекте, програме и манифестације којима се промовише неговање културног наслеђа, традиција и обичаја оба већинска народа у општини Бечеј
- постепено повећавати проценат издвајања за културу из буџета општине

9.2. Специфични циљ: Заштита културног наслеђа и унапређење физичке и институционалне структуре сектора културе

9.2.1. Унапређење просторних капацитета установа културе

МЕРЕ

- израдити листу приоритета и трогодишњег плана адаптације и инфраструктурних улагања у установе културе ради правовремене израде пројектно техничке документације и проналажења извора финасирања
- решити имовинско правне односе објеката културног наслеђа на територији општине Бечеј
- успоставити систем редовног одржавања споменика културе и спомен плоча укључујући одржавање зелених површина, прилазних стаза, мобилијара и расвете

9.2.2. Специфични циљ: Подизање нивоа опремљености установа културе

МЕРЕ

- анализирати потребе установа културе у погледу опремљености, посебно дигиталне опремљености
- израдити трогодишњи план улагања у опрему према специфичним потребама установа културе (опрема за дигитализацију, изложбене витрине, расвета, опрема за конзервацију, мобилијар...)

9.3. Специфични циљ: Унапређење квалитета и доступности културних програма

9.3.1. Унапређење капацитета људских ресурса

МЕРЕ

- повећање броја запослених у установама културе попуном постојећих радних места и/или изменом систематизације радних места
- ангажовање и обука волонтера за помоћ у реализацији културних програма
- планирање и реализација обука и стручног усавршавања за запослене у установама културе ради стицања вештина за пројектно финансирање и аплицирање на ЕУ и ИПА фондове (Деск креативна Европа и Антена при Фонду за Европске послове)

9.3.2. Унапређење система одржавања и подршке културним манифестацијама

МЕРЕ

- формирати стално тело које би извршило категоризацију и обезбеђивало услове за одржавање манифестација од значаја за општину
- донети Одлуку о сталним и значајним манифестацијама за општину Бечеј
- утврдити годишњи календар културних догађаја и манифестација у сарадњи са Туристичком организацијом Бечеја

9.3.3. Унапређење видљивости културних програма

МЕРЕ

- унапређење интернет странице општине са најавама културних програма и манифестација у циљу правовременог обавештавања грађана о културним дешавањима
- јачање видљивости и атрактивности најаве догађаја на интернет страницама установа културе
- објављивање календара и најаве културних програма на интернет страници Туристичке организације Бечеј
- укључивање младих у креирање најаве и извештаја о програмима установа и манифестација на друштвеним мрежама у сарадњи са образовним установама

12. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА, МОНИТОРИНГ И ЕВАЛУАЦИЈА

Имплементацију Плана развоја културе пратиће два интегрална поступка: праћење и вредновање. Добре технике праћења реализације и вредновања учинка допринеће квантификовању исхода, анализи поступака, осмишљавању корака за унапређење и усклађивање Плана. Праћење и вредновање омогућиће увид у ток спровођења Плана, при чему се на тај начин оставља простор за уочавање евентуалних пропуста и предузимање конкретних акција за њихово превазилажење. Како би се вредновао степен реализације Плана, дефинише се (акциони) план његовог спровођења, при чему се са посебном пажњом успоставља механизам за његово праћење, који се огледа кроз формулисани индикаторе за сваки циљ и меру.

Праћење је сталан процес прикупљања информација преко дефинисаних индикатора за мерење напретка у реализацији дефинисаних циљева, односно мера. Наведени процес обезбеђује да се ограничена средства за развој културе искористе на најефикаснији начин. Он се усредсређује на испуњавање планираног и обавља се континуирано, при чему се прати реализација пројеката и идентификују се успеси и проблеми. На основу резултата праћења, прикупљених података, информација и извештаја, анализира се извршавање програмских активности и пројеката у оквиру дефинисаних циљева, односно мера. У процесу праћења треба да учествују сви актери укључени у спровођење пројеката, представници општинске управе, као и други актери у културном животу општине.

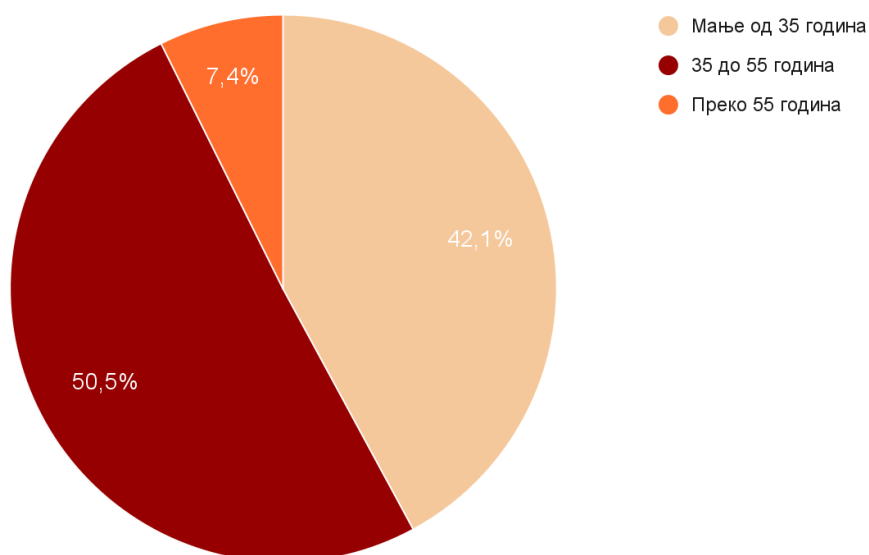
Вредновање се надовезује на праћење и неопходно је да се спроводи на почетку (*ex ante*), на средини (*on going*) и на крају периода за који је План дефинисан (*ex post*). Вредновање учинка подразумева оцену релевантности, ефикасности, ефективности и одрживости Плана у циљу његовог преиспитивања и унапређења, било у процесу његове ревизије или током новог процеса стратешког планирања.

Вредновање ће се спроводити уз узимање у обзир података и информација добијених од свих субјеката који су одговорни за спровођење мера односно активности предвиђених Планом, као и података и информација које су прибављене из других извора, а које се односе на учинке Плана развоја културе.

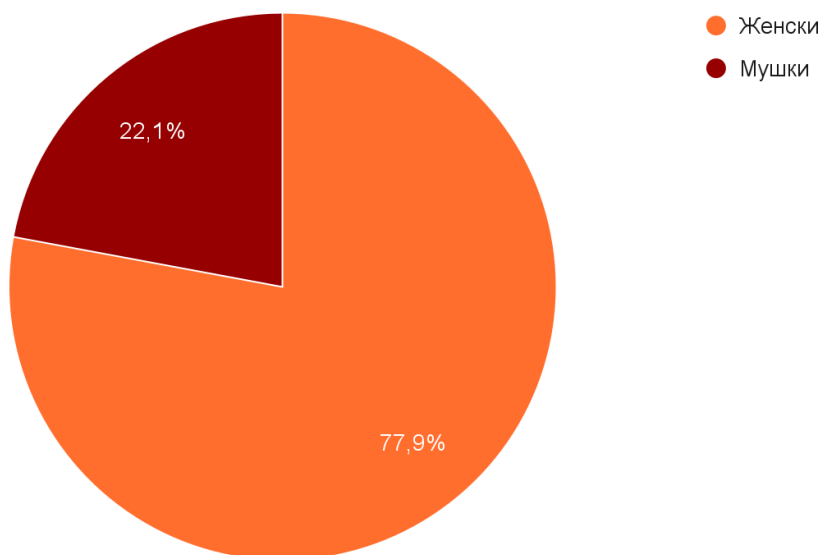
13. ДОДАТАК

Резултати анкете:

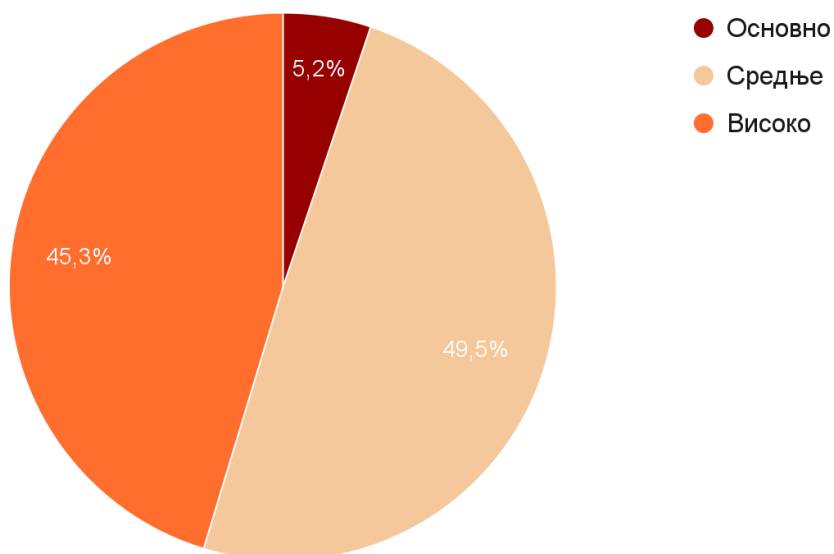
1. Старосна група испитаника

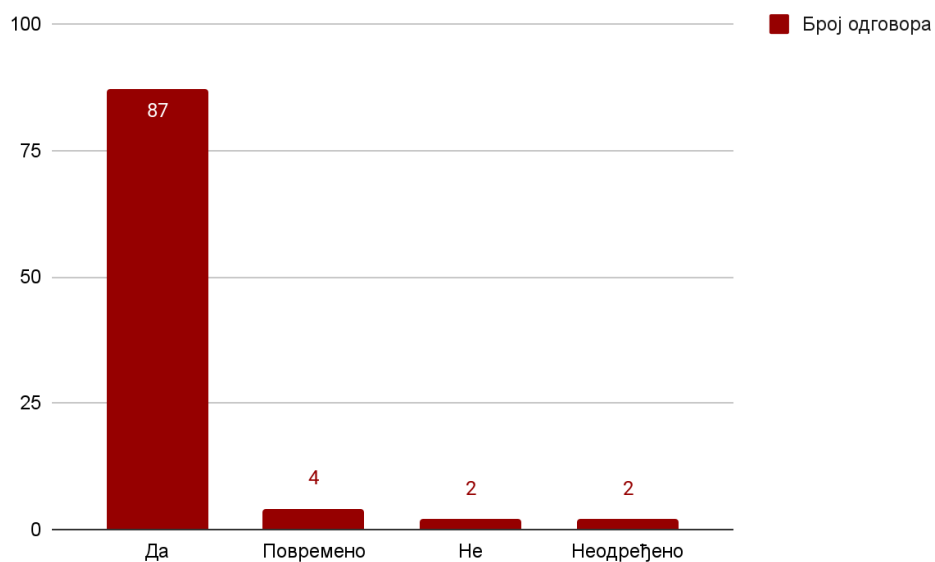
2. Пол

3. образовање

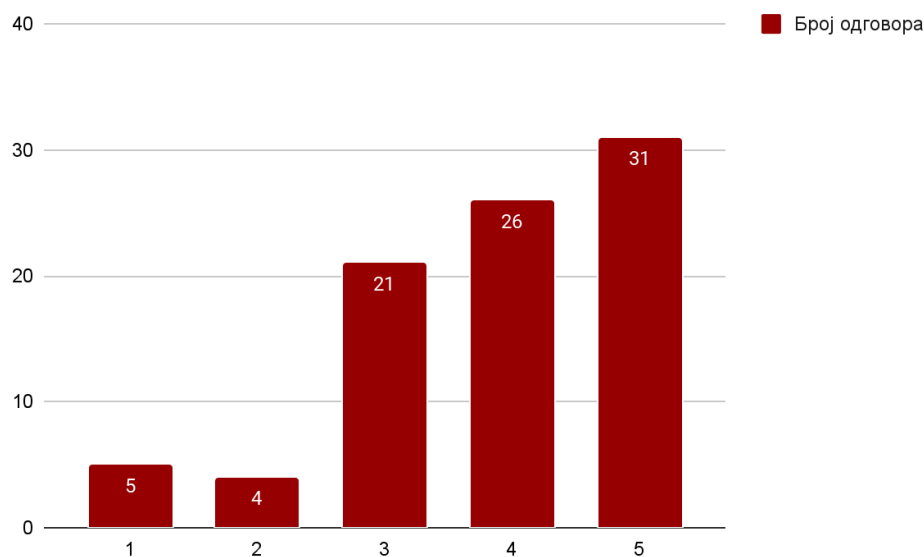
4. Да ли посећујете установе културе и културне манифестације у Бечеју?

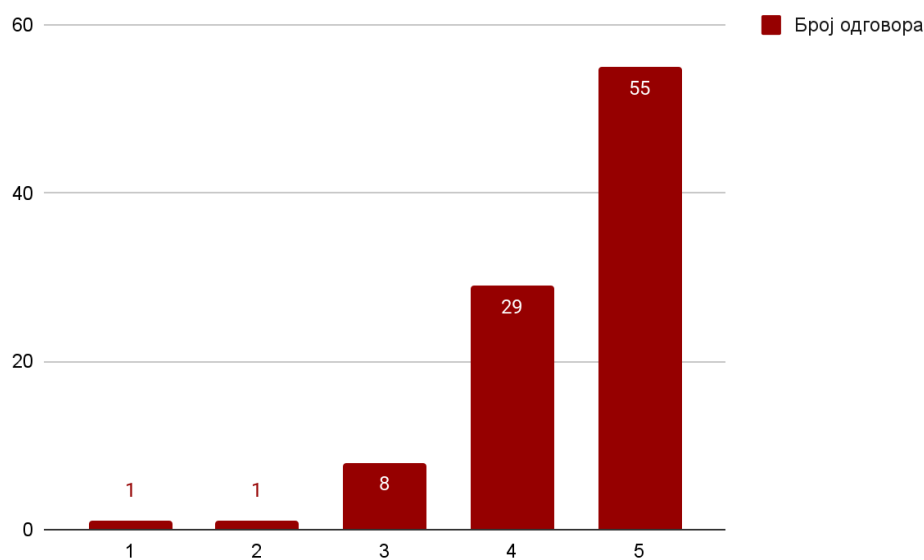

5. Уколико пратите активности установа културе, како на скали од 1 до 5 оцењујете рад наведених установа:

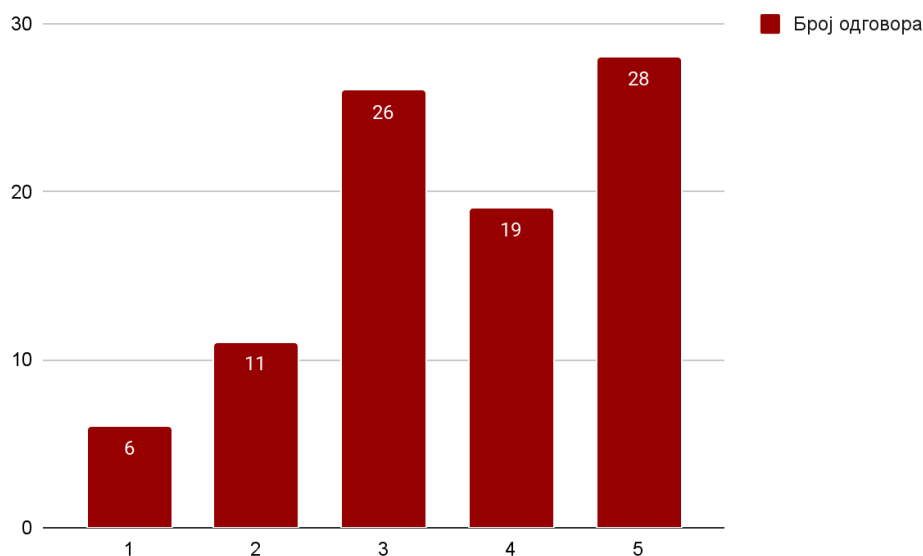
a) Народна библиотека

б) Градско позориште

ц) Градски музеј

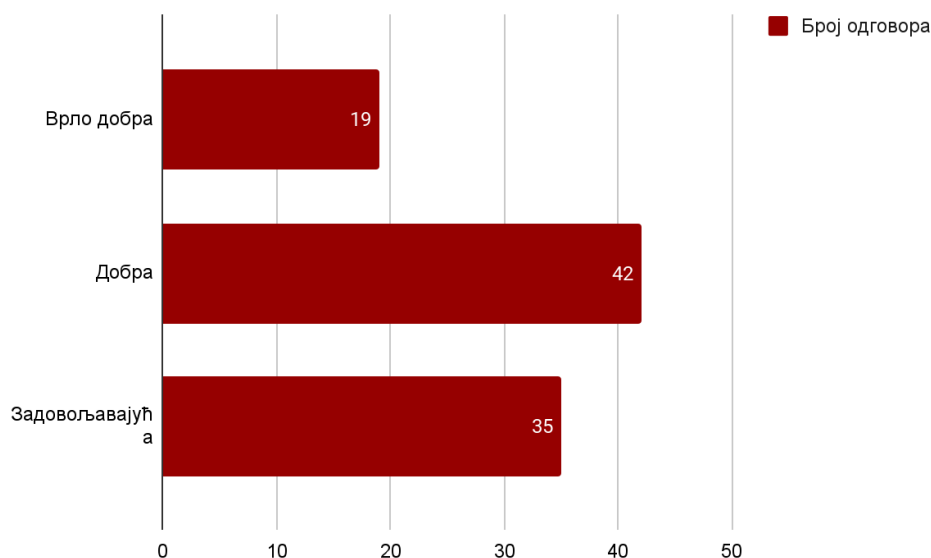
6. Које културне манифестације у Бечеју пратите?

Наведене су Мајске игре, Бечеј ноћу, Бечејски дани, Манифестације у КУД-у Ћидо, Фолк Фест, филмске пројекције и представе, Бефемон, Новогодишњи вашар, музичко такмичење Фантаст, Гастро Фест, Дани џентлмена, Ноћ музеја, Маратон - од којих су најдоминантнији Фолк Фест, Манифестације у КУД-у Ћидо и Бечеј ноћу.

7. Коју бисте културну манифестацију у Бечеју издвојили по квалитету и посећености?

Наведени су Фолк Фест, Бечеј ноћу, Мајске игре, Манифестације КУД-а Ћидо, Етно Фест, Бедеф, Бефемон..

8. Да ли је по Вашем мишљењу укупна културна понуда града Бечеја:

9. Шта по Вашем мишљењу недостаје културној понуди Бечеја?

Одговори: више манифестација, културна сала/сала за приредбе (у Бачком Градишту), посећеност, више програма у мањим насељима, етно кућа, простори за рад и наступање, бољи услови/средства/улагања за културни програм/садржај, више фолклорних манифестација, више представа посебно гостујућих, мање политике, биоскоп, више садржаја за децу и младе, књижевне манифестације, већа разноврсност у културном садржају, уређење Тисе/манифестације на Тиси, више уметничких изложби, бољи маркетинг Народне библиотеке и Градског музеја.

10. Да ли имате конкретан предлог за унапређење културне понуде? Ако је одговор да, молимо Вас да напишете Ваш предлог.

Предлози: да се постојеће манифестације подигну на виши ниво, да се и у "Бечејско лето" уврсти још различитог садржаја, да се обезбеди културна сала/сала за приредбе у Бачком Градишту, обнова биоскопа у Бачком Градишту, богатији/разноврснији културни програм, етно кућа/салаш ради манифестација и туризма, реконструкција сале Ћида, активније позориште, семинари/манифестације фолклора и плеса, станд-уп комичари, уметничке изложбе и пројекти, више садржаја за децу, обнова Културног лета, богатије рекламирање културног садржаја, манифестације/културне понуде на Тиси, већа посвећеност локалне самоуправе, радионице у култури, богатији књижевни програм.